

Motion till riksdagen

1986/87:K418

Margit Gennser m. fl. (m)

En fri TV-kanal i Skåne och Blekinge

Skåne har varit en föregångare vad gäller sändningar av radio och TV.

Redan 1921–1922, dvs. några år innan reguljära sändningar började från Radiotjänst i Stockholm, utgick radiosändningar från Malmö i större skala. En intresserad privatperson, paraplyfabrikören Herbert Mårtensson, var initiativtagaren och 1923 erhöll han också sändarlicens från Kungl. Maj:t. Mårtenssons initiativ följdes av andra i Malmö.

Radions officiella start i Malmö ägde rum årsskiftet 1925-1926, då det nybildade AB Radiotjänst startade radioutsändningar från Stockholm och Malmö. Efter hand som Radiotjänst växte ökade behovet av landsortsresurser. Upprustningen av de lokala enheterna inom Radiotjänst började, trots pionjärsatserna i Malmö, först i Göteborg 1946. 1950 kom turen till Malmö.

Televisionens genombrott kom vid mitten av 1950-talet i Sverige. I Danmark startade TV tidigare och på så sätt fick Skåne också reguljära TV-sändningar några år före övriga Sverige.

Denna korta historik visar att Skåne varit föregångare i Sverige på etermedias område. En naturlig utveckling beroende på Skånes närhet till den europeiska kontinenten, där massmediautvecklingen varit betydligt snabbare.

Det skånska särdraget gör sig gällande även i dag. Dagens utveckling i Danmark på detta område måste också få påverka den skånska utvecklingen.

Fri etableringsrätt

En fri etableringsrätt på massmediaområdet är nödvändig för en reell yttrandefrihet. Massmediautredningen har accepterat etableringsfrihet på kabel-TV-området. Detta är bra, men etableringsfriheten får inte stanna här. Etableringsfrihet måste få tillåtas fullt ut på massmediaområdet.

Etableringsfriheten bör endast få inskränkas på grund av tekniska begränsningar.

På massmediaområdet liksom på de flesta andra områden skapas bäst utbud och kvalitet genom konkurrens.

En reell etableringsfrihet förutsätter att radio och TV skall kunna finansieras på andra sätt än med licensavgifter. Genom reklam och betal-TV ger man publiken ett direkt och indirekt inflytande över finansieringen. Detta är en minst lika rimlig ståndpunkt som att staten skall tilldela olika programbolag en viss summa pengar oavsett om detta sker genom licensavgifter eller genom skatter.

Att kombinera licensfinansiering med reklamfinansiering måste ifrågasättas. Konkurrens på lika villkor försvåras eller omintetgörs med risk för ett snedvridet programutbud.

Den tekniska utvecklingen

Den tekniska utvecklingen inom mediaområdet har ökat kraven på en frihettligt inriktad lagstiftning inom massmediaområdet.

Framväxten av text-TV, video-tex och lättillgängliga databaser i nära anslutning till traditionella media samt genombrottet för kabelsändningar och satelliter fordrar, om vi inte skall hamna på efterkälken, att Sveriges Radios och televerkets monopol bryts. Om inte detta sker kommer näringslivets utveckling att hämmas när det gäller att utveckla och marknadsföra tjänster både inom traditionella verksamheter och på de dynamiska informations- och datateknologiska områdena.

Redan nästa år startar en andra TV-kanal i Danmark. Kanalen kommer till största delen att vara reklamfinansierad. Södra Sverige kommer utan problem att kunna ta in den nya TV-kanalen. Det är naturligt att det skånska näringslivet kommer att intressera sig för denna kanal. Reklam-möjligheterna i dansk TV är givetvis positiva för många skånska företag samtidigt som obalansen mellan danskt och svenskt, när det gäller reklam-TV, skapar en rad nya problem för skånska företag, inte minst för företag inom reklambranschen.

Vi anser därför att det är nödvändigt att etablera ett fristående, reklamfinansierat skånskt TV-bolag snarast.

Reklamen skapar nya resurser för TV-publiken. Undersökningar visar att det inte blir dagspressen som får betala genom bortfall av tidningsreklam. Snarare kommer TV-reklamen att finansieras genom omfördelningar från direkt reklam till TV-reklam.

Förbudet mot reklam i TV har i praktiken redan hävts genom den tekniska utvecklingen. Den nya danska reklamfinansierade TV-kanalen stärker ytterligare denna utveckling. De svenska företagen har redan missgynnats till förmån för internationella konkurrenter på grund av deras frihet på massmediaområdet. När dansk reklamfinansierad TV kan ses i Skåne och Blekinge kommer en ökad andel av företagens reklammedel att satsas i Danmark. Det räcker inte att enbart reklamkonkurrera med tidningsreklam och direktreklam.

Trots många års negativ utveckling i Skåne finns i dag optimism och en stark vilja till expansion. Samtidigt känner vi oss i södra Sverige med rätta både bortglömda och undanskuffade av dem som styr i Stockholm. De tycks inte alltid känna till och förstå våra förhållanden och vår kulturella särprägel. Vår historia och våra traditioner inom en rad områden är annorlunda än Mälardalens eller Dalarnas. För vår landsdels identitet är det viktigt att få en egen massmediautveckling. Detta skulle för övrigt inte enbart berika Skåne utan hela riket. Om skånska krafter fick släppas loss skulle hela landet få ett betydligt bredare register inom musik, teater och konst. Kontakterna med den kulturella utvecklingen ute i Europa skulle gå snabbare och bli mer mångfasetterade om Skånes ställning som opinionsbildare blev starkare.

Genom att inrätta en fristående TV-kanal för t. ex. Skåne och Blekinge skulle det dels ges möjligheter att möta den ökande konkurrensen utifrån, dels skulle betydliga kulturella vinster göras genom att det skånska kulturlivet i vid bemärkelse skulle få större resurser för en självständig utveckling.

Kanalen bör inrättas på den lediga frekvens 50 och ha ett sändningsområde över t. ex. Skåne och Blekinge. Den skall vara helt fristående från Sveriges Radios monopol och finansieras genom reklamintäkter.

Mot. 1986/87
K418

Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi

att riksdagen hos regeringen begär förslag om en fristående, reklamfinansierad skånsk TV-kanal i enlighet med de synpunkter och krav som framlagts i motionen.

Stockholm den 22 januari 1987

Margit Gennser (m)

Rune Rydén (m)

Karl-Gösta Svenson (m)

Per Stenmarck (m)

Bo Lundgren (m)

Sten Andersson (m)

i Malmö

Olle Aulin (m)

Sven Munke (m)

Knut Wachtmeister (m)

Wiggo Komstedt (m)

Ingvar Eriksson (m)